

niet naar het Woord Gods, 't was zonde tegen het 2e gebod, wat men heel vroom aanzag voor den „Gereformeerden godsdienst“.

Vele „Gereformeerde“ menschen waren als de bokken, die de schapen wegstootten en het water hemodderden (Ez. 34).

Toen deden de Universiteiten dapper mee aan de filosofie van die eeuw, de theologen kozen partij tusschen de Aristotelische professoren of de Cartesiaansche, de Staatslieden schreeuwden om 't hardst over de zegeningen van den nieuwen tijd. Toen dansten de Gereformeerden om den Vrijheidsboom.

En een kleine schare kwam in gezelschappen met elkander het innerlijke leven, waar het toch „alleen maar op aankomt“, bespreken. En als zij dat innerlijke leven des gevoels niet voelden, waren ze in de war, en vreesden dat God hen verlaten had. Terwijl de Heilige Schrift heel anders spreekt, veel rijker en breder over 't gansche leven en heelemaal niet over een „onsterfelijke ziele“ waar maar alles om draait.

Ja, waarlijk, God had Zijn volk wel verlaten en overgegeven aan de Filistijnen. Op alle gebied zijn de Gereformeerden toen verlaten. Toen hebben de vrome kinderen Gods veel gezocht en geschreeuwd tot den Heere in hun nood onder dat juk en de teksten die zij „kregen“ hebben hen waarlijk vertroost... maar gevochten tegen den geest der eeuw met Gods Woord als wapen, gevochten op ieder terrein — gevochten om een zuivere kerk tegen de volkskerk, om een rechtvaardigen socialen toestand tegen de verdrukking der Regenten, om een zuiveren toestand in de regeering van ons land, om een school met Bijbelsch onderwijs, om Hooger Onderwijs dat naar Gods Woord vraagt — neen — op alle terrein des levens was de geest der eeuw de haas en Gods volk liep, als de Israëlieten weleer, zonder wapens — smadelijk geknecht.

A. JANSE.

UIT DE SCHRIFT

Volhardende.

Zij waren volhardende in de leer der Apostelen.

Hand. 2:42

De ervaring leert dat op dagen van zalig geestelijk genot vaak een tijd van inzinking volgt.

En dat de curve van die inzinking dieper daalt naarmate de topline der verheffing eerst hooger krom. Zoo is er de schommeling tusschen het stabiel en het labiel evenwicht. Als het feestgewaad afgelegd is, zwijgen de Psalmen, en maken soms plaats voor droeve klaagliederen.

Zoo was het echter niet bij de eerste gemeente te Jeruzalem na de uitstorting van den Heiligen Geest. Na de eerste spanning zien we haar in dezen tekst in haar gewone doen. De bruisende stroom is in een bedding ingevloerd. De kalmte en de rust van het alledaagsche zijn weergekeerd.

Hoe ging het nu? Wel, zij waren volhardende in de leer der apostelen.

Er ligt in deze eenvoudige mededeeling iets wonder schoons. De geestelijke hoogspanning is dus niet aanstonds teruggelopen, maar gebleven. Er kwam geen lage eb na den hoogen vloed. Er deed zich geen sterke reactie gevoelen. Alles ging wel wat minder hartstochtelijk in zijn werk, regelmatig, maar niet met minder kracht.

Drieduizend zielen waren er toegebracht; deze waren echter niet alle meer in Jeruzalem; vele uitlanders waren naar hun eigen land teruggekeerd: de eerste propagandisten van het Evangelie. Toch was er nog een flink getal in de oude stad achtergebleven, die blijkbaar groepsgewijs vergaderden. Maar heel het jonge leven dezer Jeruzalemsche gemeente stond in het teken der volharding. Zij volhardden in de leer der apostelen, in de gemeenschap, in de breaking des broods en in de gebeden.

Juist deze volharding onderscheidt het werk des Geestes van alle geestdrijverij, die slechts voor een tijd is. Er zijn soms menschen die in het geestelijke schijnbaar tot hoogtepunten van vervoering komen, doch het is alles opwindend en zelfsuggestie. Vol vuur, opgetogen spreken zij er van. Maar het blijkt een stroovuur te zijn; weldra is alleen de asch over!

Wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden. Juist de rustige, blijmoedige, trouwe volharding in Gods kracht is noodig. Zij alleen is uit den Geest.

Hier zit ge nu echter dat die standvastige volharding alleen bestaan kan door een blijvend hand aan het Woord Gods. Want die eerste christenen waren volhardende in de leer der Apostelen, en deze leer was immers niet anders dan de samenvatting en ontvouwing van het heil Gods in de bijzondere openbaring van Oud en Nieuw Verbond. In deze sfeer heeft de inspiratie des Heiligen Geestes de Schriften des Nieuwen Testaments tot stand gebracht.

Als men tegenwoordig hoort: wij moeten lering

naar het eerste christendom, dan wil dit zeggen: een ondogmatisch christendom, dat in de lucht hangt. Want toen, zoo spot men, was het geloof nog niet het aanvaarden van een compleet stel leerwaarheden, een samenweefsel van dogmatische formules. De leer was toen niets, het leven alles.

Wat is nu zoo opmerkelijk? Dat in de volharding juist de leer op den voorgrond stond: vandaar de onderwijzing der apostelen in de waarheid Gods. In deze Pinkstergemeente was dus geen geestdrijverij, geen scheiden van Woord en Geest. Het Woord kreeg geen ondergeschikte plaats.

Voor den geestdrijver is het Woord te vergelijken bij de wielen van een vliegmachine; deze zijn noodig om een aanloop op de aarde te nemen. Maar zodra de machine loskomt en stijgt, zijn ze overbodig.

Neen, die eerste christenen waren, als nieuw-gebornen kinderen, zeer begeerig naar de onvervalschte melk van het Woord.

Daarom is het kenmerk van alle echte reformatie ook terugkeer naar het Woord des Heeren, waaruit alle fonteynen van levend water voor dorstige zielen vloeien. Dan wordt de onderwijzing der apostelen met ware heilbegeerte gezocht. Dan laten we ons van hen onderwijzen, en bidden om verstand met goddelijk licht bestraald. Zoo alleen kan er ware volharding en geestelijke standvastigheid komen. Zoo alleen kunnen we steeds reformeerd terugkeeren naar den schoonen lentetijd der Gemeente van Christus. In eens menschen leven kan het maar eens lente zijn. Zij komt nooit weer. Maar de jeugd der Kerk kan vernieuwd worden gelijk eens arends jeugd. Dit is ware volharding: voortgaan van kracht tot kracht.

F. C. M.

KERKELIJK LEVEN

„Rhythmisch zingen“.

Onderstaand artikelje heeft de waarde van een biecht, niet meer, en niet minder.

Niet meer: het wil en kan in geen enkel opzicht iets te kort doen aan wat menschen van het vak na zorgvuldige overweging als eisch meenen te moeten stellen, inzake het vraagstuk, waarover het hier loopen zal.

Niet minder: een persoonlijk getuigenis, uit ervaring opgekomen, heeft soms betekenis. Vooral, wanneer het bekend, een uitlating te zijn van iemand, die er toe neigt, op zijn schreden terug te keeren.

Om deze beide redenen verzoek ik dan ook de heeren van 't vak, geen ingezonden stukken te zenden, want 't is „maar“ een biecht, die in niets vooruitloopen wil op hun argumenten. En eventuele mede-biechtelingen, die eveneens al biechtend misschien juist een anderen kant uit mochten willen gaan, dan ik hier doe, zullen evenzoo hun pen in bedwang kunnen houden, want tenslotte komt men met biechtredenen niet veel verder. Ook met deze niet? Ook met deze niet: ik weet het ook wel, zwijg gij stil. Het is alleen een kwestie van plaatsruimte en -verdeling, dat ik geen copie verzoek te zenden hierover.

Nu het eigenlijke onderwerp, waarover ik iets te biechten heb: het rhythmisch zingen in onzen eeredienst, onzen, volgens velen, armen eeredienst.

De naam is eigenlijk volstrekt onjuist; maar hij is nu eenmaal ingeburgerd.

Ik ben tot nu toe altijd voorstander geweest van dat rhythmisch zingen in de kerk. Het leek me een verlossing, een verlevendiging, een weldaad. Maar ik ben van die meening teruggekomen. 'k Vrees althans, ik durf niet langer zeggen: het moet dien kant uit.

Deze verandering van standpunt is geen gevolg van theoretische overwegingen, doch van een vrij geregelde practische aanraking met het rhythmisch kerkgezing.

De lezer weet natuurlijk wat hieronder te verstaan is. Populair kan men het zóó uitdrukken: „rhythmisch zingen“ is: zingen op heele en halve noten. Heelemaal juist is die omschrijving niet: want er kunnen natuurlijk ook kwart noten, drievierde noten in het toch overigens altijd gemakkelijk te houden kerkgezing worden aangegeven. Kiest men uit bestaande melodieën, dan zullen deze kortere noten niet te ontgaan zijn schier. Althans niet, zonder veel moois voorbij te gaan.

Den heeren-van-het-vak laat ik de volle ruimte. Ik verklaar nog steeds respect te hebben voor al hun argumenten. En ik meen, dat zij nog altijd gelijk hebben, als zij opmerken, dat ons hedendaagsch kerkgezing niet deugt, niet eens eerlijk is, niet eens kuisch is, op muzikaal gebied natuurlijk zoo gesproken.

Dr De Moor, die ons zoo veelszins uitnemende leiding gegeven heeft — van levenden zwijg ik kieschheidshalve — heeft er bij herhaling op gewezen, dat onze thans in gebruik zijnde psalmwijzen oorspronkelijk óók „rhythmisch“ zijn geweest, en

het lijkt me altijd — ook nu nog — verkrachting van de regelen der muziek, als men melodieën, die gegeven zijn volgens het systeem van ongelijke noten, willekeurig verandert, door alle noten gelijk te maken, ook waar dit geweld pleegt op het oorspronkelijke rythme. Ik erken dit argument nóg steeds ten volle, en wil dus geen „biecht“ afleggen, die op een pleidooi tot bestendiging van muzikaal geknoei zou uitloopen. Reeds de kwestie van het auteursrecht heeft, naar den „geest“ dier wet althans, hier een woordje mee te spreken. Velen van onze lezers herinneren zich nog de sprekende voorbeelden, die Dr De Moor enkele malen gaf. Hij zei b.v.: Het Wilhelmus heeft een prachtige melodie; maar o wee, als ge die melodie nu eens zóó zingt, dat alle noten gelijk worden: al het mooie is er dan ineens af. Omgekeerd: zing psalm 23 (thans een zeer vermoeiende melodie) eens op de oorspronkelijke manier (heele en halve noten), en ge staat verwonderd over de mooie wijs.

Ik kan en wil daar niets van af doen. En blijf van meening, dat kerkelijke schending van muzikale wetten te veroordeelen blijft.

„Sovereiniteit in eigen kring“....

Maar — de erkenning daarvan houdt nog niet in, dat men nu ook vóór den z.g. rhythmischen kerkzang moet wezen.

En hier nu ligt mijn verandering van standpunt: sedert ik door bijzondere omstandigheden Zondag na Zondag rhythmisch zingen heb gehoord, ben ik er bang voor geworden.

Mijn overtuiging is, dat het niet gaat. Dat het kerkgaand publiek — gelijk elk „publiek“ — er niet genoegzaam geschoold voor is.

Vandaag heb ik weer voor de zooveelste maal (want ik kies eerlijkheidshalve een voorbeeld uit liederen, die algemeen bekend zijn — in een duitse kerk hooren zingen het bekende lied van Martin Schalling: „Herzlich lieb hab ich dich, o Herr“.

Herz - lich lieb hab ich dich, o Herr!

Ich bitt, wollst sein von mir nicht fern

mit dei - ner Güte und Gna - den!

Die gan - ze Welt nicht freu - et mich,

Nach Himm'l und Er - den nicht frag ich,

wenn ich dich nur kann ha - ben.

und wenn mir gleich mein Herz zer - bricht,

so bist du doch mein Zu - ver - sacht,

mein Teil und mei - nes Her - zens Trost,

der mich durch sein Blut hat er - löst.

Herr Je - su Christ, mein Gott und Herr,

mein Gott und Herr, in Schan - den laß mich

nim - mer - mehr.

Een prachtige melodie; en die, als men stil luistert, vooral naar de klassieke begeleiding van het orgel, niet meer „weg“ wil uit het hoofd.

Maar hier raak ik al dadelijk mijn bezwaar: men kan inderdaad hier zoo bijzonder goed luisteren naar het orgel: want dat overheerscht, het spreekt eigenlijk alleen, tenminste als de massa niet geweldig is.

Toen ik jongen was, had ik in de stad, waar ik geboren ben, deze ervaring. Ging ik langs de Hervormde kerk (groot 4-klaviers-orgel) dan hoorde ik eerst een orgel, daarna de gemeente. Kwam ik langs de Gereformeerde kerk (bescheiden, 2-klaviers-orgel) dan hoorde ik (bij normale kerkbezetting) eerst de gemeente, daarna het orgel.

Nu is de vergelijking niet zuiver: bij het grootere orgel was daar bijna altijd kleinere „schare“, en

¹⁾ Enkele passages, waar het steevast mis loopt, geef ik aan met vette letter; men lette daar op de muziek.

bij het
In beide
kende m
Maar
hoor ik
gemeent
Verled
daarna
knappen
overheer

Ligt
meesten
Het lig

niet m
kan blij
bekend,
mooie
het blij

Ik sch
ervaring
meerde
luthersch
dan de
kerkdien

waar in
spel he
heeft me
volle ke
burgsche
Duitsche
verdiens

zong (Ei
heeft me
toen n.l.
gezonger

Dat la
derde m
kelijke
geloof i
achteree

Maar
meente.
kwam in

En w
meeste
meente g
die ik
in haar
zijn,
de geme

Hetzel
Lofzang
alleen d

Ik we
kan dus
eerlijk g
en eenv
versicht

dor gem

En, o
van een
gebouwe
noot zó
„vrij“ w

So
w
Ist
das

En, o
van een
gebouwe
noot zó
„vrij“ w

So
w
Ist
das

En, o
van een
gebouwe
noot zó
„vrij“ w

So
w
Ist
das

En, o
van een
gebouwe
noot zó
„vrij“ w

So
w
Ist
das

En, o
van een
gebouwe
noot zó
„vrij“ w

So
w
Ist
das

En, o
van een
gebouwe
noot zó
„vrij“ w

So
w
Ist
das

En, o
van een
gebouwe
noot zó
„vrij“ w

So
w
Ist
das